

ปัตตานี

ตราประจำจังหวัด

ปัตตานีเป็นเมืองทางฝั่งทะเลตะวันออกใต้สุดของประเทศไทย ติดต่อกับทะเลจีนใต้และอ่าวไทย โดยอาจเริ่มตั้งอาณาจักรตั้งแต่ พุทธศตวรรษที่ ๗ และล่มสลายไปในพุทธศตวรรษที่ ๒๑ เป็นเมืองเดียวที่มีตำนานกล่าวกันว่ามีผู้หญิงเป็นเจ้าของและได้หล่อปืนใหญ่ที่ใหญ่ที่สุดคือ นางพญาตานี

ปัตตานีเป็นเมืองที่เคยรุ่งเรืองด้วยศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม มีมัสยิดกลางที่สวยงามที่สุดในภาคใต้ และเป็นศูนย์กลางแห่งศาสนาอิสลามในภาคใต้

ดินแดนคาบสมุทรมะลายูเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๔,๐๐๐ ปี ถ้าและเพิงผาหลายแห่งบริเวณภูเขาแถบจังหวัดยะลาจนถึงรัฐเปรัก กลันตัน และตรังกานู เป็นที่อยู่อาศัยของเผ่านิกริต (Nigrito) ในช่วง ๑,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ปีที่ผ่านมา ต่อมาประมาณ ๕๐๐ ปี ก่อนเริ่มพุทธศักราช ชนพื้นเมืองเริ่มรับอารยธรรมจากภายนอก โดยเฉพาะการเข้ามาของชาวอินเดียยุคแรกๆ หลังจากนั้นราวพุทธศตวรรษที่ ๕ เป็นต้นมา คาบสมุทรมะลายูเป็นที่พกกันของพ่อค้านักเดินเรือจากตะวันออกและตะวันตก ชุมชนขนาดใหญ่จึงเกิดขึ้นบริเวณปากแม่น้ำสายสำคัญที่สามารถใช้เป็นเส้นทางข้ามคาบสมุทรโดยไม่ต้องอ้อมแหลมมะลายู เส้นทางข้ามคาบสมุทรบริเวณปัตตานี - เคนาห์เป็นเส้นทางสายประวัติศาสตร์ที่สำคัญในสมัยโบราณ ก่อให้เกิดรัฐและอาณาจักรที่เรียกกันว่า หลัง หยา ชูว หรือ ลังกาสูกะ ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑ หรือประมาณเกือบ ๒,๐๐๐ ปีที่ผ่านมา โดยอาณาจักรแห่งนี้เคยเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างจีนและอินเดีย และเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่ศาสนาฮินดูและพุทธศาสนานิกายมหายาน ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๙ อาณาจักรเริ่มเสื่อมลงเนื่องจากชายฝั่งทะเลตื้นเขิน แม่น้ำเปลี่ยนทางเดิน ศาสนาและวัฒนธรรมของชาวเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป ในที่สุดอาณาจักรลังกาสุกะได้ล่มสลายในพุทธศตวรรษที่ ๒๑ โดยมี ปตานี เมืองท่าแห่งใหม่เจริญขึ้นมาแทน และต่อมาปัตตานีกลายเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและเผยแผ่ศาสนาอิสลามที่สำคัญของภูมิภาคนี้และเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ **ปาดานีดารุสลาม**

พื้นที่ของจังหวัดปัตตานี อยู่ริมฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้สุด ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสำคัญ ๒ สายคือ **แม่น้ำปัตตานี** และ**แม่น้ำสายบุรี**

ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

งานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว จัดขึ้นในวันเพ็ญ เดือน ๓ ของทุกปี มีการสมโภชแห่แห่นรูปสลักเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว โดยผู้ร่วมพิธีต้องถือศีลกินเจอย่างน้อย ๗ วันก่อนทำพิธี